

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.

Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »

Za inozemstvo celo
leto lir 40.

Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.

Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 72

V Gorici, v petek 3. decembra 1926.

Leto IX.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici, Ri-
va Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli štev. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. štev. 308.

Trg sv. Andreja.

Prihodnji ponedeljek 6. t. m. bo v Gorici prvi in glavni dan starodavnega in po vsej deželi znanega trga sv. Andreja. Na Travniku, kjer je vedno središče trga, njegovega vrvenja in hrupa, že postavljajo lope, stojnice in kioske, da bosta podeželska radovednost in denarnica prišli na svoj račun. Tudi po trgovinah, delavnicah in pri izložbenih oknih se že opazi nekako mrzlično gibanje in čiščenje. Kako se že pričenjajo delati prve priprave po gostilnah, pričajo purani, ki se sedaj košatijo po dvoriščih in ne vedo, da jih za prihodnji ponedeljek čaka bridka smrt.

Letošnji sejem hočejo pridobiti krogi dvigniti na izredno višino in je zato določeno, da bo trajal do 19. dec. Okrožno fašistovsko združenje trgovcev na Goriškem nam je doposlalo daljši dopis o seji posebnega odbora, ki vodi priprave za šentandrejski trg. Iz tega poročila posnemamo, da so bili na tej seji sprejeti sklepi, po katerih naj letošnji sejem izpriča pred javnostjo odlično moč našega proizvajanja in dela. Pokaže naj jasno sliko naših najboljših izdelkov. S tem se hoče pritegniti pozornost najširših krogov na goriški trg. Prekositi se bo skušal običajni trg z resno trgovsko obliko in prikleniti pažnja celokupne pokrajine na važno goriško tržišče. Enkrat za vselej se mora Gorica otresti povojnega očitka, da tu ni izbire v blagu in da so najvišje cene. Doprinesiti se hoče dokaz, da je goriški trg založen z izdelki in pridelki vseh vrst ter da lahko tekmuje z različnimi bližnjimi in tudi daljnimi tržišči ne samo po kakovosti blaga, temveč tudi po prvovrstni izdelavi. V stojnicah na Travniku in po izložbenih oknih po mestu bo z marljivo vestnostjo razstavljeno raznoliko blago, ki naj podčrta visoko trgovsko in obrtno naobrazbo goriških pridobitnih krogov. Ob zaključku sejmnih dni bo »Planinski pevski zbor« (Corale alpina) pod vodstvom svojega priznanega pevovodje g. Seghizzija podal velik vokalni koncert, ki naj dokaže, kako tudi duševni razmah goriškega prebivalstva krepko napreduje.

To bi bili najvažnejši sklepi in pobude, ki so jih sprejeli na omenjeni seji. Mi od svoje strani jih povsem odobravamo in samo želimo, da bi rodili mnogo uspehov. Gospodarska kriza, v katero je zabredel goriški trg v zadnjih letih, je tako težka in moreča, da grozi udušiti vse življenje nekaj cvetočega mesta. O vzrokih in krivcih tega gospodarskega propadanja ne bomo podrobneje razpravljali, ker so preštevilni in tudi taki, da je najprevidnejše o njih molčati. Želim le, da bi si goriški pridobitni krogi iz žalostnih izkušenj, ki so šle v teh letih preko njih, napravili zdravo in trezno sodbo ter pravilne načrte za bodočnost. Nočemo nikogar žaliti, toda povedati moramo na ves glas, da smo mnogokrat in mnogokje pričakovali več stanovske in tudi politične zrelosti in uvidevnosti. Brez teh bodo ostali vsi naporji in prizadevanja letošnjega sejma votle besede brez vidnih in tako zelo potrebnih uspehov.

H koncu še beseda na naslov onih, ki si domišljajo, da poznajo Gorico, njen položaj in njene potrebe, pa so v veliki zmoti in nevednosti. Zlasti naj pa velja za kroge, katerim je dana odločujoča moč. Ko se bodo prerivali po goriških ulicah in trgih množice ljudstva, ko bo kupčija živahna in v teku, prisluhnite nekoliko: slišali boste sko-

Kaj se godi po svetu?

Bratska slovanska severna republika, Čehoslovaška, je, jutri bo teden, doživela dan, ki je važen v njeni politični zgodovini. Pred zbornico je bil predložen proračun. Vlada se je bala, da ne bo prodrli. Obilica političnih strank je upravičevala tako bojazen. Vlada in vladne stranke so v seji od sobote na nedeljo dosegle zmago. Proračun je bil z ogromno večino sprejet. Zanj niso glasovali le strogi češki republikanci, marveč tudi obe najmočnejši stranki nemške narodne manjšine in — Slovaki. Zlasti, da so Slovaki glasovali za vladni predlog, pomeni, da se v čehoslovaški republiki bližajo novim dnevom.

Pot do vrha.

Večkrat smo že opisali, kakšne so politične razmere na Čehoslovaškem. Morda je v malokateri nasledstveni državi strankarski spor divjal s tako strastjo ko ravno tukaj. Predvsem gloda močne temelje države svobodnomiselstvo, ki baš med našimi severnimi brati tako bohotno cvete. Ono je povzročilo, da se marsikdaj niso mogle češke stranke složiti v važnih narodnih zadevah. Prva leta se je že skoraj zdelo, da bodo katoliške stranke potisnjene v kot in kar kratkoma malo proglašene za protidržavne in od Rima podkupljene. Zdaj se v tem oziru obrača na boljše. Katoliška češka ljudska stranka ima danes v vladi par svojih brihtnih mož. Katolištvo postaja tudi na Češkem živo gibanje, ki vpliva na javne posle.

Druga razjedajoča rana na telesu republike je bilo razmerje do narodnih manjšin. Ob Češkem lesu daleč tja proti Pardubicam in v dolini reke Ogrs so Nemci strnjeno naseljeni. Narod, ki je do l. 1918. nastopal kot gospodar, se je zdaj znašel v položaju narodne manjšine. Sicer je nemška manjšina precej številna, a prav to jo je nemočno zapeljalo, da je proti mladi slovaški republiki kazala trmasto lice. Na drugi strani so pa bili krivi tudi češki nacionalisti, ki so živeli v veri, da škodujejo češkim koristim, če dobe Nemci svoje pravice, politične in kulturne. Trma na eni strani je rodila še večji odpor na drugi tako je ta zli plevel nacionalnega sovraštva rasel in se pasel ter dušil mlado državo, ki je baš rabila vseh moči, da se utrdi. Končno je pa slepa nacionalna strast le ohladila svoj žolč. Zmagal je računajoči razum in čut pravice: Nemci na Češkem so prišli do svojih pravic, priznali pa so se tudi za zveste državljane, ki nimajo nobenih prevratnih namenov. In tako vidimo danes, da sedita v češki vladi dva Nemca kot ministra; eden je celo minister pravic. Na tak način se je tudi ta rana izlečila in se je tudi drugim državam nudil

ro izključno slovensko govorico. Če boste brez zle misli, se boste morali prepričati, da je blagostanje Gorice in vseh njenih pridobitnih slojev odvisno v glavnem od njenih žuljevih slovenskih okoličanov, ki se pa svojega jezika ne sramujejo, temveč so nanj ponosni in zahtevajo, da se ga ceni in spoštuje.

lep in priporočljiv zgled, kako naj se manjšinska vprašanja rešujejo. Ko so te uredili so imeli že dober šen kos poti do vrha. do utrditve države, za seboj.

Bratski spor.

Še vse hujske zlo je pa to, da se niso bratje z velehradskih in Vaclavovih tal do zadnjih dni mogli razumeti. Glavni sestavini čehoslovaške republike Češka in Slovaška se nista razumeli. Čehi in Slovaki, dva tako sorodna naroda, sta čutila nad seboj Svetopolkovo prokletstvo, njegov testament, ki je svaril sinove pred razpori. Ko se je ustanovljala nova država so se voditelji slovaškega naroda med niimi njegov prvi vodja župnik Andrej Hlinka, razborit in darovit mož, sešli v Pittsburgu v Ameriki in se dogovorili, kako bodo stanovali v skupnem domu. Ta pittburški dogovor po so lomili. Kot je že navada pri takih rečeh so dolžili drug drugega. Najraje bi mi rekli iz izkušnje, da so na obeh plateg bili krivi. Slovacom gre največ za to, da dobe avtonomijo. Slovaška naj bo vtelesena v čehoslovaško republiko kot samoupravna enota. Dozdaj je upravlja osrednja vlada v Pragi preko ministra za Slovaško. Slovaška ljudska stranka pa zahteva za svojo deželo prav široko samoupravo s lastnim deželnim zborom. Nekaj sličnega skušajo doseči tudi Slovenci v Sloveniji. Ta slovaška zahteva se je pa praškim voditeljem zdela pretirana in nevarna za enotnost države. Takega mnenja je bila celo češka ljudska stranka, ki je po vseh svojih nazorih popolnoma slična slovaški. Zato sta se obe stranki, ki se skoro v ničemer ne razlikujeta hudo skregali. Pri zadnjih volitvah je češka ljudska stranka celo postavila po Slovaškem svoje liste. Že to kaže, kako globoko se je zajedel ta pokrajinski spor.

Seveda so Slovaki postajali od dne do dne bolj razpenjeni, ko so v Pragi našli zgolj gluha ušesa. Zopet se je ponovilo tisto, kar smo zgoraj popisali pri češko-nemških odnošajih. Andrej Hlinka, slovaški voditelj, je moral celo večkrat v ječo. A zmeraj in zmeraj je po navljal: Slovaški samoupravo! S te-

mi zahtevami je seznanjal tudi zunanj svet. Prav pred kratkim se je vrnil z agitacijskega potovanja. Taka agitacija je Čehe še bolj razpalila. Hlinka je pa časnikarjem izjavil, da je pripravljen dobojevati boj do konca magari za ceno, da se Slovaška odcepi od Češke. Take izjave so pokazale resnost položaja. Računati je pa bilo treba tudi na moč slovaške ljudske stranke. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah je poskočilo število njenih poslancev od 12 na 23; senatorjev imajo 12. Ti že nekaj pomenijo v parlamentu. Toda kaj število, zavest bratske enote, zavest, da so pravzaprav eno, je skriti vir, odkoder izvira novi tok politike sporazuma.

Svetopolkova oporoka.

Umiral je silni Svetopolkov duh. Še predno je splaval med očake, je sklical k sebi svoje sine. S svežnjem šib jim je dokazal, da bodi sloga med njimi, če naj ostane dedščina neokrnjena. Komaj je nagnil Svetopolk trdno svojo glavo, je zadrževal razdor in sovražnik je z lahkoto lomil palico za palico.

In na tleh Svetopolkove oporo-ke je divjalo gorje skozi vso dolgo zgodovino. Še v skupni domovini se sinovi istega očeta niso složili, krivi obojni. Zdaj se pa zdi, da bo drugače. Preteklo nedeljo so poslanci in senatorji slovaške ljudske stranke poslali med narod svoj proglas. Ta je bil nujna posledica glasovanja o državnem proračunu, kjer so Slovaki potegnili za vlado in s tem jasno izpričali, da hočejo sporazuma. Naslednje jutro torej je glavno strankino glasilo »Slovak« objavilo proglas »Dragi slovaški narod«. V njem so razloženi vzroki, čemu stopi stranka v vlado, kjer so ji bili že ob zadnji sprejembi prihranili nekaj ministrskih sedežev. Proglas oznanja, da so meščanske stranke obljubile samoupravo, kolikor se da izvesti. Če bi pa Švehlova vlada ne izpolnila vseh obljub, bodo šli pa nazaj v opozicijo. Med drugim je tudi v olivcem povedano, da se lepi program (t. j. vse zahteve) slovaške ljudske stranke ne bodo dale kar na en mah izpolniti.

Ta proglas je znamenit, ker napoveduje novo dobo bratskega sožitja. Vse natankosti, kako naj stranka stopi v krog vladnih strank še niso domenjane. O tem se voditelj Hlinka še pogaja v Pragi. Pojavljajo se sicer še nekatere težave, pa dobra volja se že kaže.

Mi se moramo le veseliti, da se bo izpolnila Svetopolkova oporoka, ki bo Čehoslovaško utrdila. Potem bo prišel dan, ko bodo glasniki oznanili vsej slovanski družini, da se nad njo izpolnjuje ta testament.

DNEVNE VESTI.

Naročnikom in čitateljem!

Ker je prihodnje sredo dne 8. t. m. zapovedan praznik, ne moremo radi tehničnih ovir izdati sredine številke. Izdali bomo »Goriško Str.« v petek 10. t. m. na šestih straneh. Toliko v blagohotno vpoštevanje.

Za poplavljenca.

Od oblastev smo dobili sporočilo, da je finančni minister nekaj

odredil za poplavljenca v dolinah Idrije, Vipave in Soče. Finančna intendantca je že dobila nalogo, da ugotovi nastalo škodo in odpiše zemljiščni davek in davek na poljske pridelke.

Izdana so tudi posebna navodila davkarjem. — Upamo pa tudi, da bodo občinski načelniki šli povsod našim ljudem na roko za pojasnila in jim pripomogli do odpisa davka.

Slovenska poroka v Kajiri.

»Slovensko društvo« v Kajiri v Egiptu nam sporoča:

Dne 21. m. m. so naše Slovenke spremljale k poročnemu oltarju gdč. Olgo Mavrič iz Št. Petra pri Gorici, ki se je poročila z g. Ivanom Merljakom iz Bili. Č. pater Evgen ju je poročil in jima govoril krasne besede na novo pot. Mlademu zakonskemu paru najsrčneje še častitamo in želimo mnogo sreče v zdravju in veselju.

Popravek.

V »Goriški Straži« št. 67. je bila objavljena osmrtnica po gđ. Karolini Pavlič, roj. Slejko. V rokopisu je bila med drugimi izrečena zahvala tudi g. drju. Furlaniju, čigar ime je pa pri objavi pomotoma izostalo. Ugotavljamo, da ime ni bilo izpuščeno namenoma in upamo, da je zadeva s tem popravkom urejena.

V zadnji »Straži« smo mi zapisali po angleških listih, da je raini boljševiški poslanik v Londonu Krasim zapustil milijone. Rusko poslanstvo v Parizu pa pravi, da ni to nič res. Torej je umrl kot berač.

Osebna vest.

Ravnatelj tukajšnje trgovske šole prof. A. Vierthaler je bil imenovan od ministra za narodno gospodarstvo za člana izpitnih komisij na trgovskih šolah, ki so pričele poslovati 2. t. m. v Rimu.

Casnikarska diplomacija.

Tak naslov ima uvodnik v predvčerajšnji številki »Corriere della sera«, ki ga je spisal najbrže njegov diplomatski sotrudnik. Uvodoma pravi, da se inozemsko časopisje zelo bavi z Italijo. Toda to se godi na čuden način.

»Sovražno časopisje piše v sovražnem tonu, ki mu je že postal lasten in ki smo se ga že privadili; oni del časopisja pa, ki se kaže prijateljski pa piše z malo resnostjo. To je pač čuden način prijateljskih dokazov. Mi smo sedaj izpostavljene ofenzivni nenaklonjenosti in sumničanju od ene strani ter ščuvanju brez podlage od druge.« To vse pa da pusti, se bere dalje, deželo hladno in vse gorostasne novice, ki krožijo po inozemskem časopisju nimajo odmeva tostran Alp. »Metodični napadi kartelističnega francoskega tiska in kakega angleškega in nemškega demokratičnega glasila skušajo spraviti v slabo luč zunanji program Italije in jo opisujejo kot imperialistično in bojaželjno državo. Celu ugledni možje kot Maurras so zatrjevali, da vpad italijanskih čet na francosko ozemlje ni več vprašanje tednov, marveč dnevo in celo le ur. In vendar vsi lahko vidijo in v inozemstvu se dobro ve, kakšni so vojaški ukrepi Italije, kolikšne njene obožene sile in kakšen njen proračun.«

Članek končuje, da dobri prijatelji razumejo italijanske potrebe. Čudno pa da je, da se govori o ne-

kem sestanku zunanjih ministrov med tem ko se vrše taki časnikarski manevri. Na zadnje pa uvodnik še pripominja, da o kakem sestanku Mussolinijevem s komurkoli ne more biti govora.

Premeščenje.

Premeščen je menda na lastno prošnjo na prefekturo v Como grof Attems, namestnik goriškega podprefekta. Že več časa sem je bil na dopustu. Gospod Attems je bil priznan kot izboren uradnik, ki je poznal našo deželo, ker je že prej služboval na goriškem glavarstvu. Obvladoval je tudi popolnoma dobro slovenščino in je zato bilo poslovanje na naši podprefekturi v marsičem pospešeno. Tako sposobnega namestnika mu najbrže ne bodo tako brž dobili. Grofu Attemsu želimo na novem mestu vse najbolje.

Italija in Albanija.

V Tirani, albanski prestolnici, so podpisali pogodbo med Italijo in Albanijo. Ta prijateljska pogodba bo držala 5 let. V njej je tudi povedano, da ne sme nobena izmed pogodbenic sklepati prijateljstva s kako drugo državo, če bi to škodilo eni izmed pogodbenic. Ta dogovor je zlasti važen. — Ker sklepajo Albanci pogodbe, se zdi, da je revolucija popolnoma pri kraju.

Obsojeni komunisti.

Hitrim potom so goriški sodniki obsodili na 4 mesece ječe tri mlade komuniste stare po 23 let. Neki orožniški marešjal jih je zasačil v neki gostilni v Rabatišču prav ko so odvijali zavoje s komunističnimi letaki. Na marešjalovo dokazilo jih je sodišče smatralo za krive, da so hoteli ščuvati socialne razrede.

Sestanek štirih.

Vedno česče se čujejo glasovi, da se bodo sestali še pred sejo Društva narodov štirje zunanji ministri: Briand, Chamberlain, Stresemann in Mussolini. Pojavila so se neka navskrižja med Nemci in Francozi ter med Angleži. Zdaj jih bodo ravnali.

Videm v blagostanju.

Tržaški »Piccolo« se je prav posebno lotil dopisov iz Vidma. Poslal je tja doli svojega dobrega poročevalca Maria Nordia. Iz Gorice pa pošilja g. Cunte prav medla poročila o beračih, tatovih, nezgodah in podobni krami. Zgleda ko da bi se gospodje kar domenili, da je treba Vidmu še bolj pomagati. Iz enega Nordijevega poročila iz Vidma se razbere, da ima Videm že blizu 85.000 prebivalcev in da se zmeraj bolj razvija. Uradna statistika za Gorico pa kaže, da prebivalstvo v Gorici pada. Kaj bi pa šele povedala gospodarska statistika?

Kitajska pogača.

Iz Kitajske spet pišejo, da se generali koljejo med sabo. To pot gre prav hudo zares. Menda so

vteknili ruski boljševiki prste vmes in prilivajo olja h kitajskemu sovražstvu do tujcev. Anglež in Amerikanc sta zelo v skrbeh, da jim bo ta kitajska pogača v želodecu obležala.

Sedež DN.

Društvo narodov je razpisalo natečaj za zgradbo svoje nove palače. Tekmujejo lahko vsi mladi stavbeniki, ki čutijo zmožnosti. Zmagovalec bo tudi lepe denarce zaslužil.

Odprta srca.

Za poplavljenec se je steklo preko škofijskega odbora za pomoč poplavljenecem že okrog 16.000 lir. Vidi se, da ima naše ljudstvo za bližnjaka odprto srce, kljub veliki revščini povsod.

Zelena internacionala.

Prihodnje leto bo v Bukareštu veliko zborovanje zelene internacionala. Tako se zovejo mednarodne poljedelske organizacije in tudi stranke, ki se zovejo »kmečke«.

Iz širokega sveta.**V črešnjah.**

Na južnem Francoskem blizu mesta Toulona so našli tri prav lepo rdeče zrele črešnje. Pa pravijo, da so samo tri...

Brzoparnika.

V Italiji grade dva brzoparnika, ki bosta v stanu priti iz Neaplja v New York v 4 ali 5 dneh. Imela bosta najmodernejše stroje, ki jih pa italijanska mornarica ne izda. Eden se bo zval »Rex«, drugi »Dux« (vojvoda).

Vezuv bruha.

Ognjena gora za Neapliem je zopet nemirna. Gori iz nje, bobni in se kuha v žrelu, da je ljudi v podnožju že groza, da jih goreča masa ne zalije. Lava je ponekod že bruhnala na dan. Znanstveniki pravijo, da ni še nič hudega. Razume se tudi, da je prišlo že vse polno zjalastih Amerikancev in Angležev gledat ognjeno goro.

Boj proti šnofanju.

V Ameriki so se močno skupaj vzeli, da bi odpravili njuhanje tobaka. Pravijo, da je to zelo škodljivo. Boj proti njuhanju so prav na veliko razpredli in imajo tudi dosti denarja zanj.

Književnost in umetnost.**Vinko Vodopivec: Poliske rože.**

4 mešani zbori. 1927. Na svetlo dala Katoliška knjigarna v Gorici. Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici. Zbirka vsebuje: Poliske rože (B. Gorenko), Kmečka pesem (Aleksandrov), Žagar (J. Pogačnik), Ena ptica priletela (Narodno besedilo). Ti štirje mešani zbori so zloženi v zelo gladkem, lahko tekočem slogu, tako da bodo dobrodošli posebno našim društvenim zborom, ki se jih je naš ljubeznivi skladatelj v prvi vrsti spomnil s tem no-

vim delom. Hvala Katoliški knjigarni v Gorici, da smo vendar enkrat dobili tiskane glaske mesto litografiranih. Biležimo ta razveseljivi pojav z zadoščenjem in želimo, da bi se tudi drugi založniki včasih spomnili naše slovenske glasbene kulture. — a —

Pismo iz Bovškega.**Čudna prirodna znamenja.**

Po silnem neurju in viharju, ki sta razsajala zlasti dne 29. oktobra in 9. novembra, je bilo zopet par lepših dni. A dne 18. novembra se je nebo spet spremenilo. Začel je padati dež, ki je padal skoraj neprenehoma do 23. novembra. Lilo je skoraj neprestano, tako da so Soča in njeni pritoki zopet silno narastli. Razen tega je divjal štiri dni zaporedoma — od 19. do 22. novembra — silovit vihar, ki je divjal z nezaslišano naglico zlasti ponoči. Presegel je grozote viharja z dne 29. oktobra, kajti odkrival je strehe, izruval več dreves s koreninami vred in brzojavne drogove. Posebno je bila zopet od tega viharja prizadeta Čezsoča. Dne 21. in 22. nov. zvečer je bilo več hiš več ali manj odkritih. Zmočilo je na ta način ljudem tudi mnogo sena. Voda jim je tekla tudi v sobe in kuhinje. Ljudje so bili vsi preplašeni in potrti, tembolj, ker jih je nesreča, ki gre v desetisočake, zadelo ponoči. Z viharjem vred je tudi neprestano grmel in treskalo, tako da se je zdelo, da je pravi sodnji dan. Od te povodni so bile prizadete tudi naše ceste. Cesta med Trento in Sočo je bila odnešena že poprej, zdaj je na več krajih zasulo tudi cesto, ki gre iz Bovca v Sočo. V nevarnosti je bila tudi državna cesta med Srpenco in Žago, ker je Soča izpodjedala in trgala polje nahajajoče se med njo in cesto ter prišla že 1 meter do ceste. K sreči je povodni v pravem času prenehala. Dne 25. nov. je zopet padel sneg precej nizko po hribih in zavladovalo je zopet lepo vreme.

S to povodnijo so bili naibže v zvezi tudi nekaki čudni pojavi v vasi Soči. Več dni namreč so se pojavljali nekaki potresni sunki, ki so bili podobni daljnemu stresljanju topov. Dosegli so svoj vrhunec zlasti ponoči med 21. in 22. novembrom. Treslo je več ur zaporedoma s tako silo, da je kar posoda skakala. Ljudje so bili zelo v strahu radi teh pojavov, ker kaj takega še niso nikoli doživeli in ker niso vedeli kaj da je. Sklepali pa so, da mora biti v tleh pod vasjo velikanska množina vode. Saj je menda v davnih časih obstojalo na Bovškem jezero. Da je trditev, da je bila teh pojavov voda kriva, upravičena, lahko sklepamo iz tega, ker so ti potresni sunki po končani povodnji prenehali.

Zanimivo bi bilo, da bi se kak strokovnjak pozanimal za opisane prirodne pojave in jih razložil.

Čuvaj se senjske roke!**Zgodovinska povest.**

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, poslovenil F. Š. Cvetkov.

Že se je zmrčilo. Na jasnem nebu se je prikazala zvezda za zvezdo, na nebu se je prikazal mesec ter je sival svoje zlato na široko, srdito morje. Po valovju se je bliskalo na tisoče bliskov. Čim huje je popihnil veter, tem bolj so vsplamtele črne baklje Benečanove čete. Na rtu pri morju je stala deklica; držala se je z desno roko skale, z levo je krila prsa. Vihar ji je raznesel lase in obleko. A čuj! Od morja se je začul klic skozi bučanje valov. Glej, na divji peni se ziblje barka zdaj kvišku, zdaj nizdol, —

zdaj, — zdaj jo pokrije morje, ali glej, zopet je tu cela, glej, primiče se bliže in bliže rtu!

»Santa Trinità!« je viknil Vittorio, ste li videli ono ladjo? Mar se vozi sam satan po morju na sprehod? Sveti mi Marko, tu se spleta prokleta mreža. Da ni — brže junaki! Še po onem holmu doli! Glejte rt! Deklica ne more nikamor! Junaki!

Silni vihar je odmaknil ladjo daleč od kraja. S strahom je opazila deklica, kako se ji bližajo rdeče baklje beneškega plemiča: s strahom je opazila, kako se trije ljudje v barki zaman trudijo, da bi jo privedli h kraju. Zdaj, zdaj jo zagrabijo. Na jedenkrat je zginila z rta. Spustila se je s kamna proti obrežju in se skrila v votlino, katera je bilo izdolžilo morje. Tu je

pritisnila glavo na mrzlo skalo za prla oči, prekrižala roki, šepetala molitev, a okoli nog so ji kipele pene.

»Vpri se, sokol, vpri se!« Pozival se je iz burje doneč glas; val je dvignil barko, primaknil jo h kraju, ali v tem trenutku se je osmelilo v njej strašno človeče objelo z obezma rokama trdo skalo in se privleklo tako h kraju pod rtom.

»Duma, dušica!« je kliknil junak, »tu sem! Pojdi na moje junaške roke, da te rešim! Da bi se bilo peklo odprlo, bi bil prišel pa te, ko sem čul črne glasove. Junaki, pazite, da nam morje ne odnese barke. Pridi, pridi, golobica moja; pridi!«

Deklica je sedla onesveščena v junakove roke, a ta jo je odnesel v svojo barko.

»Stojte!« je zagrmel na to z rta Vittorjev glas. »Dajte deklico, razbojniki!«

Presenečen je stal Benečan, a poleg njega je stala začudena četa seljakov in arbanaskih najemnikov.

»Tebi naj jo dam! se je s krohotom nasmejaj junak iz barke,« na drugih jabolki!« Puška je počila; Vittorio je pal na kolena, a junak je zagrmel:

»To jabolko ti je od Juriša Orlovica, vojvode senjskega. Vprite se, sokoli, v božjem imenu in Sv. Nikolaj!«

Barka je odrinila od kraja. Arbanaski vojaki so sprožili na njo puške. Zastonj. Ni je bilo več med valovjem. Silneje in silneje je hrumela burja, silneje se je penilo morje, a nad njim je migljala zlasti mesečina. (Dalje.)

R. B.

Asimilacija.

I.

Pred par dnevi sem slučajno zagledal v nekem goriškem lističu pod naslovom »La Voce di Gorizia«, z dne 29. nov. t. l., ki pa mimogrede omenjeno ne velja kaj prida niti pri Goričanih samih, neki članek z naslovom »L'assimilazione degli allogeni« (Asimilacija tujerodcev). Spisal ga je neki A. Scocchi, za milanski list »La Sera«. Kaj je ta list in kakšno mnenje zastopa mi ni znano. Do tu je še vse v redu; morda tudi to, da je čutil goriški urednik (vsled pomanjkanja gradiva?) potrebo, da ga ponatisne.

Bolj čudno je pa to, da je Scocchi napisal tako netemeljit, časnikarsko vzgledno površen in sijajno puhel članek. Morda ga v to zopet nekoliko opravičuje dejstvo, da gleda iz celotnega članka zgolj politično kopito.

»Temeljite« trditve.

Člankar začenja z ugotovitvijo, da jeziki in dialekti nastajajo, žive in zginajo kot države. Druga trditev je, da so na hitro smrt obsojeni zlasti dialekti in narečja (parlate) narodnih manjšin v državah s strnjeno narodnostjo; torej bodo, sklepa dalje člankar, v Italiji kar sami po sebi zginili tuji dialekti: albanski, grški, francoski, nemški in slovanski. To svojo trditev utemeljuje Scocchi s tem, da skuša dokazati, kako izginja furlanščina. Tretja brihtna trditev je, da so bili »slovanski dialekti, ki se jih poslužujejo tujerodci na Krasu in v zgornjem Posočju (Alto Isonzo, misli na Gore) najmanj odporni proti asimilaciji od strani drugih jezikov. Svoje mnenje podpre s trditvijo, da so slovanski jeziki zginili na Pruskem, Pomorjanskem, Sleškem in Brandenburškem in da zginjajo zdaj tudi na Koroškem; v Julijski Krajini pa da se že skozi več rodov ponavlja asimilacija in »Slovenci postajajo Italijani vsaj po jeziku in ne malo jih je, ki tudi po čustvovanju.«

Četrta trditev je, da se posebno v Gorici kaže »sila latinske asimilacije in kako lahko se pusti slovenstvo absorbirati«; iz večjih središč n. pr. iz Kanala, Tolmina, Ajdovščine, Sežane itd., da se širi asimilacijska sila. Prav tako vtonejo v tuji narodnosti oni, ki so primorani iti v mesto iskat službe. Tu omenja Scocchi predvsem slovenske služkinje in pravi: »Šolski pouk, vojaščina in življenje v mestu stori še svoje.«

Svoj članek zaključuje omenjeni časnikar z mislijo, da Italija pravzaprav nima nikake koristi od »same po sebi se razvijajoče asimilacije tujerodcev, ker se Italijani namnože vsako leto za 400.000 in se morajo izseljevati. Ravnotako pa da »ni nikakega vzroka, da ne bi bili zadovoljni, če se asimilacija nadaljuje.«

Take so torej te trditve o zginjanju in nastajanju narodov in jezikov, o asimilaciji.

Ločimo dva pojma!

Nečemo z jezo in s politično strastjo odgovarjati g. Scocchi in vsem tistim, ki enako mislijo kot on. Mi zavračamo opisane najnovjše trditve mirno in nepristransko kot ljudje, ki prisegajo na enakopravnost vseh ras, plemen, narodov, jezikov in — če hoče kdo še dialektov. Mi ne priznavamo delitve človeštva v gospodujoče in hlapčujoče narode; vsi smo ustvarjeni po božji podobi in od Stvarnika obdarovani z enakimi pravicami. Velik ali majhen narod, lepo zveneč ali magari uhožaleč jezik, vsi imajo enako temeljno pravico do razvoja, ki je ne bo nihče ovrغل.

To moramo pred vsem razumeti,

če hočemo nepristransko soditi druge narode. Zategadelj je naravno, da se bomo odločno uprli tisti nenapisani trditvi, ki pa logično sledi iz Scocchijevega članka namreč: naravni zakon je tak, da bo slovenstvo v Julijski Krajini zginilo. Čemu se torej Slovenci branijo proti temu naravnemu zakonu asimilacije?

No, pa popravimo malce možgane raznim Scocchiem. Res je, da vse v naravi raste in umira, tako tudi narodi; toda vprašajo naj se, kako, iz kakšnih vzrokov in v kakšni dobi. Jezik in dialekt bo v našem veku toliko časa živel, dokler njegovi nosilci, to se pravi, dokler živi narod. Izjema klasičnih jezikov (latinsčine in grščine), ki žive le v znanstvenih knjigah (pa še v teh po večini ne več) in v Cerkvih, ne pride tu v poštev. Tu je pa zdaj vseeno ali je dotični narod številen ali ne. Pač pa lahko izgine narod, oziroma njegov jezik z gotovega ozemlja. To se pa zopet lahko zgodi le tedaj, če ima en narod, gospodujoči oziroma močnejši, višjo kulturo; takrat se bo manjši in kulturno nižji prvemu asimilirali in mogoče sprejel tudi njegov jezik in morda naposled celo čustvovanje. Etnologija pa (te vede bržkone g. Scocchi ne pozna!) ve povedati, da so se večji, a kulturno šibkejši narodi asimilirali manjšim, a kulturno višje stoječim (grška kultura je n. pr. vplivala po l. 146. po propasti Grčije, tudi na latinsko). Saj beseda *assimilare* ne pomeni v latinskem nič drugega kot »koga si podobnega storiti«. Za asimilacijo je torej potrebna kulturna premoč. Zato tu ne pride v poštev ne število, ne politične razmere in tudi ne vedno rasno križanje.

Vse nekaj drugega pa zajame pojem raznarodovanje. Tu pa ne pride v poštev naravni razvoj in tudi ne nikakršna »sama posebi razvijajoča se asimilacija«, marveč sila močnejšega, profinaravna delitev ljudstev v gospodujoče in hlapčujoče. V prvih vekih je bila ta sila fizična, danes je bolj politična. Toda tu ne izginjajo jeziki in »dialekti« sami po sebi, marveč se njih nosilci, člani enega naroda, uklonijo prisiljeni od raznih umetnih činiteljev. Zato tudi vidimo na zgodovinskih kartah, da kjer je prej sedela ena narodnost, je tam danes druga. Germani so potisnili ne toliko s svojo višjo kulturo Slovane od Labe proti jugovzhodu, marveč bolj z mečem svojih viteških redov in s svojim fevdalnim gospodarskim načinom. Ravnotako se je tudi latinski kulturni obroč vedno bolj stiskal prisiljen po germanškem, arabsko - izlamskem in bizantinskem valu.

Dandanes se pa s pojmom asimilacija meri na povsem nekaj drugega. O kaki resnični asimilaciji v Evropi danes, ko so vsi evropski narodi, če morda izzamemo Albanance, na visoki stopnji kulture in civilizacije, skoro ne more biti govora. O asimilaciji poedinca se še da govoriti n. pr. če pride služkinja v mesto in se vrhutega še poroči s kakim tujerodcem; o asimilaciji tisočev pa že ne več.

Ko torej zasledujemo eventualno pretapljanje enega naroda v drugega, moramo dobro držati oba pojma vsaksebi. Danes že otročja pamet ve, da se ne jezik, ki je poleg telesnih znakov zunanji znak za pripadnost k enemu narodu, in ne narodnost, to je zavest, da je meni in gotovemu številu soljudi skupno isto čustvovanje, stremenje in ista preteklost, ne dasi menjati kot navadna srajca.

Na temelju teh stavkov in s pomočjo znanstvenih podatkov bomo prihodnjic skušali razčleniti Scocchijevo modrovanje.

Širite „Naš Čolnič“!

„Goriška Pratika“ je izšla

Znana in priljubljena »Goriška Pratika« za leto 1927. je izšla in se že razpošilja. Njena vsebina je zanimiva kakor vsako leto in najde v njej čitatelj tudi razna navodila, ki jih rabi pri vsakodnevnih opravilih.

Naročniki »Goriške Straže«, ki plačajo celoletno naročnino za list vnaprej, dobe »Pratiko« zastonj.

Sedaj ob času trga sv. Andreja se nudi našim naročnikom najugodnejša prilika, da ob obisku Gorice in njegove starodavne sejma poravnajo v upravi »G. Straže«. Via Mameli 5, naročnino za prihodnje leto in vzamejo »Pratiko« kar s seboj. S tem si prihranijo stroške in sitnosti, ki so združene s pošiljanjem denarja, ter vstrežejo tudi najbolj našemu listu in njegovi upravi.

»Goriška Straža« bo izhajala tudi v bodočem letu dvakrat na teden. Celoletna naročnina znaša kakor doslej 15 lir, za pol leta 8 lir, za četrť leta 4 lire.

Kaj je novega na deželi?

Štandrež.

Ker se od nas malokdo oglasi, čeprav bi bilo večkrat dobro, sprejmi pa danes, cenjena »Goriška Straža« ta dopis:

V pondeljek dne 29. novembra sta obhajala zlato poroko 73-letna Ivan in Terezija Nanut, rojena Zavadlav. Zjutraj pri zorni sv. maši sta zlatoporočenca pristopila k mizi Gospodovi, ob devetih sta pa v spremstvu svojih otrok, vnukov in sorodnikov prišla v cerkev, da ponovita zakonsko zvestobo. Cerkveni obred je izvršil naš č. g. župnik, sv. mašo jepa daroval č. g. msgr. Valentinčič. Jubilejni govor, katerega je imel č. g. župnik v tako izbranih besedah, je segel ljudstvu do srca; posebno pa še iubilantoma. Po končani sv. maši se je zapela zahvalnica, potem pa so zapustili sv. kraj in se podali polni veselja domov ter se po stari navadi telesno krepili in se veselili, kakor jim tudi mi iz srca privoščimo in kličemo: Bog Vas živi še mnogo let! — Okoli štirih zjutraj se je pa obesil 52-letni Jožef Budal, krčmar v Štandrežu. Kaj ga je do tega dejanja privedlo, nihče ne ve. Najbrže se mu je v obupu nad svojimi strašnimi bolečinami, katerih ni mogel zadnje čase skoro prenašati, zračil um, da si je končal življenje. Ranjen je bil v fronti na Doberdovo, poškodovan je bil tako močno, da ni bil za nobeno delo. Kos železa je nosil še vedno v sebi, kar mu je povzročalo največje bolečine. Da je pa bil mož čistan in miroljuben, je pokazal pogreb. Ogromna množica občinstva se je udeležila pogreba in mu izkazala zadnjo čast. Bog mu bodi milostljiv, družini naše sožalje!

Pevma.

Na predlog kmetijske potovalne šole v Gorici je bil dne 23. nov. v Pevmi otvorjen kmetijski tečaj za kmečke mladeniče iz občine Podgora. Podučevalo se bo ob sredah in sobotah od 3—5 ure pop. v ljudski šoli v Pevmi. Tečaj bo imel 80 učnih ur, katere bo poučeval g. učitelj kmet. Radinja Anton. Oni mladeniči, kateri mislijo postati kmetovalci in ki so izvršili ljudsko šolo, so vabljeni, da se v tečaj vpišejo in da bodo redno obiskovali učne ure v njih lastno korist in napredek kmečkega poklica.

Dornberg.

Naša občina pridobiva na svoji važnosti. Urejujejo se ceste, ravno te dni se je otvorila lekarna, imamo zdravnika in živinozdravnika, par žganjekuh in več zadrug je v vasi, avtomobili imajo ugodnost tudi nanovo postavljenega bencinskega rezervarja — kot se domneva dobimo v doglednem času telefon. Pa naj kdo reče, da nimamo od vsega po nekaj! Gotovo bo to vplivalo na dotok tužcev in leto

viščarjev. Tako procvitamo na zunaj. — Mnogo imamo vina v kletih, prodaja se le polagoma — tudi cene so različne. Menda ne bo za denarno krizo — tudi še vinske krize? Huda nam bo predla, če se to zgodi! Gospodarsko stanje občine ni preveč rožno — dokaz zato je beg mladih v Ameriko. Da ne omenjamo starih bremen — davkov — pač pa na novo vpeljanega, ki zadene občino za nič manj kot 4.000 lir letnih, raje več, t. j. 5 lir za pregled vsakega prešiča po živinozdravniku, potem ko je vsak že plačal 20 lir za vsako svinisko glav! Tudi o teh dvajsetih lirah bi se dalo govoriti, kajti bivši občinski svet je v svojih sejah določil v resnici 10 lir za prešiča. Gospod poteštat, ki ga do sedaj poznamo kot dobrega upravnika, nai blagovolji pregledati sejne zapisnike — in hvaležni mu bomo, če bo sledil temu sejnemu sklepu, sicer smo res radovedni, zakaj ni prišlo do izvršitve tega sklepa.

Bivši občinski svetovalec.

Ukve na Koroškem.

Ker mnogi sprašujejo, kako je v letošnjem deževju v Ukvah, naj se še mi oglasimo v »Straži«. Dne 25. oktobra je zapadel precej visok sneg. Za par dni je pa zapihal ne navadno topel južni veter, ki je vsega stajil. V noči od 29. na 30. oktobra smo imeli, kot drugod, grozen vihar, ki je metal opeko s streh, prevračal plotove in zlasti okrog postaje in na planini izrul s koreninami mnogo dreves ali jih polomil. Voda v kanalu skozi vas je naraščala in divjala. Začasni brani so se ugreznili in bili smo v največjem strahu. Hujšega pa, hvala Bogu, ni bilo. Pri tej priliki ne smemo zamolčati, da so se v oni noči posebno odlikovali tukajšnji orožniki in financi, ki so edini mislili na zavarovanje kanala. Medtem ko so domačini skrbeli vsak zase ali pa so bili vsi zbegani in niso vedeli kaj začeti. Praznik Kristusa Kralja so vse tukajšnje vasi: Ukve, Žabnice in Ovčja vas, slovesno obhajale.

Zalošče pri Dornbergu.

K zadnji notici o poroki g. Miroslava Budina z gđc. Marico Pipanovo moramo še dostaviti, da so za veselo razpoloženje na ženinem domu zlasti poskrbeli dornberški in zaloščanski fantje z ubranim petjem, za kar se jim mladoporočenca iskreno zahvaljujeta.

Odbor »Dolenje« vipavskega okrožja pošilja ob priliki poroke svojega tovariša M. Budina z gđc. Marico Pipan istemu kot svojemu delavnemu in požrtvovalnemu tajniku iskrene častitke.

Širite „Goriško Stražo“

Gornja Kanomlja.

Dragi čitatelji »Goriške Straže« od Sp. Idrije do Dol. Tribuše! Dospisnik teh vrstic vas lepo prosi, da se združite k skupnemu delu, ki nas čaka. Dajmo napraviti pot skozi Kanomljo doli v Tribušo! Dolgo že odlašamo to delo, pa konečno ga bo treba vendar izvršiti. Ako se ozremo k našim sosedom, vidimo, da so tudi oni imeli usade in nesreče. Toda prijeli so delo v roke in šlo je. Res, da mogoče njihova škoda ni bila tako občutna in težka kot naša, vendar tudi mi ne smemo držati rok križem. Zdramimo in združimo se k skupnemu delu, pa bomo gotovo zboljšali svoj obupni položaj. V skupnosti je moč in tudi napredek. Pomislimo samo še nato, da sili zima v deželno. Dokler je še kopno, lahko nekaj napravimo; ko bo zapadel sneg, bo prepozno. Ko bo prišla pomlad, bo imel vsak svojega dela čez glavo, naša gospodarstva bodo pa propadala. Sedaj pravijo mnogi, da v roboto ne bodo delali. Toda boljše je delati prvo roboto kot čakati na drugo. Če ne bomo delali še te, potem bomo delali tretjo s trebihom za kruhom. Zato še enkrat pravimo: sporazumimo in združimo se v teh nujnih gospodarskih vprašanjih! Naša složnost bo gotovo rodila tudi lepe sadove.

Potoki (občina Kred).

(Odgovor na dopis v »Edinosti« št. 266.) — Ni moje načelo g. dop., da bi domače zadržne neuspehe javnosti razlagal, saj je že tako zadosti slabo, če sami vemo o tem. Ker ste pa Vi, g. dop. mislili radi nove mlekarnice v živo zadeti Potočane zaradi njih neekonomičnosti, naj sledi tukaj resnicopolni odgovor. Ali je nova mlekarna potrebna, ker sta vasi Kred in Potoki komaj 700 m oddaljeni ena od druge in štejeta skupno le 99 hiš? G. dop. jaz bi Vam stavil nebrot takih vprašanj n. pr. zakaj ni celi bivši kobariški sodni okraj eno samo županstvo ali ena duhovnja, kakor je bilo to nekdanj?

Potočani smo širili idejo, da bi se v bližini Starega sela zgradila ena zadržna mlekarna, mlekarna katera bi ugodila vsem štirim vasem: Staroselo, Kred, Potoki in Robič. Ta ideja je pa ostala, žal, le beseda in kdo je tega kriv, g. dop.? Potočani gotovo ne. No, ko smo videli, da iz tega ne bode nič, smo se hoteli združiti s Krejci in zgraditi eno časa odgovarjajočo mlekarno pri »znamenu« na Goriščah. Ko se nam je posrečilo dobiti celo vas za to idejo, smo stavili Krejcem ustmen predlog sledeče vsebine:

1. Mlek. društvo Kred naj skliče občni zbor za vse ude in neude, da se bodo pogovorili ozir. dogovorili med seboj;

2. Nova mlekarna naj se zgradi pri »znamenu« na Goriščah, kjer ni oddaljeno več kot 100 m od prve Krejske hiše in je bolj v prilog Krejcem nego Potočanom.

Ko smo videli, da pri Krejcih ni pravega smisla zato, smo si zgradili svojo mlekarno. Da je pri nas zadržna ideja doma, izpričuje še to: vas Potoki šteje 34 hiš in ima v mlekarskem društvu 30 članov, vse ostale številke pa pridejo na vas Kred, katera pa nima v svojem ml. dr. več kot 23 članov. Gos. dopisnik pravi tudi, da tukaj je poletu sploh malo mleka ker ženejo precej živine na planine. V Potokih je en sam posestnik, ki ima na matajurski planini za deset glav govede pravico do paše in v Kredu tudi en sam. Da je tukaj poletu manj mleka nego ob drugih letnih časih, je vzrok košnja v hribih in ker smo z doma.

Naši stroški radi nove mlek. posnemalnika, novih kotlov in drugega orodja pa naj Vam nič glave ne belijo saj so neverjetno nizki. Pri-

dete lahko k našemu predsedniku da Vam pokaže stroškovni račun.

Na koncu članka se g. dop. dotakne še cerkve, šole ter nedavno iz Staregasela v Kred prenesenga občinskega urada in pristavi k temu, da ne gre pač drugače.

Na takšna vprašanja Vam ne bodem odgovarjal ker to niso vprašanja združništva, ampak prvo je vprašanje cerkvenih, drugo šolskih oblastev in tretje je vprašanje celokupne občine, ki šteje šest vasi in ne samo Kreda in Potok. Bi se dalo še marsikaj omeniti, kar bi bilo zelo pametno in potrebno, ali radi pichlosti prostora se moram omejiti samo na odgovor že omenjenega članka. — Potoki, 28. novembra 1926. — Ivan Skočir.

Za gospodarja in gospodinjjo.

Gost jesih zopet lepo očistiš, če priliješ na vsak liter dve mali žlički sladkega mleka in ga pustiš štiriindvajset do osemindvajset ur na miru stati. Če se v tem času še ni izčistil, ponovi čiščenje še enkrat. Ko se vleže gošča na dno, previdno odlij čisti kis v steklenice in jih zamaši.

Kako se shrani juha več dni? Zlasti na deželi, kjer se ne kuha vsak dan meso, pogrešajo večkrat dobre goveje juhe, čeravno ni tako težko, ohraniti jo več dni, če treba ves teden. Kadar je namreč juha skuhana, naj se natoči v posebno steklenico prav do vrha; potem se zamaže steklenica s surovim maslom, tako da ni nič zraka v steklenici in se potem zamaši.

Kako očistiš igralne karte? Očistiš jih če jih natareš z mešanico polovice vode in polovice salmijaka.

Kako spoznaš ponarejeno kavo? Kavo potvarjajo iz kruhove sredice. Ako nekaj zrn namočiš v vodi, ločiš lahko ponarejena zrna od pristnih, ker postanejo prva mehka, prava pa ostanejo prejkoslej trda. Težje je razločiti kavi enako po barvana lesena zrna.

Knjige obvaruješ mrčesa, če daš v omare, kjer jih hraniš, krpice, namočene v terpentinsko olje. Duh olja prežene živalce. Seveda moraš krpice večkrat nanovo oblit, ker se olje izdiši.

MLADE KOPRIVE so jako dobro sredstvo za snaženje šip. Če je potala šipa tudi od solca meglena, se z njimi popolnoma očisti.

Kako se pere kožuhovina? Navadno milo kuhaj v vodi, da se raztopi. V raztopino precejeno skozi prt in napol ohlajeno, pomakaj be- lo kožuhovino in vselej prav rahlo ožmi. Enako pomakaj potem v kapnico ali dežnico. Kožuhovino posuši na zraku, potresi z zdrobljenim škrobom, izkrtači in z mehkim jermenom izpraši.

Krompir, čistilo za namizno orodje. Zelo dobro in priprosto čistilo za namizno orodje je krompir. Krompir se prereže čez polovico, potrese se s prahom od opeke ali železa in z njim obdrgne nože ali vilice, ki se potem zelo lepo svetijo.

Namrznjen krompir izgubi neugodno sladkost, če mu pri kuhanju vrelo vodo večkrat odliješ in jo namestiš s pripravljeno svežo vrelo vodo.

Zmrznjen krompir ali sadje. Če zmrzne krompir ali sadje, ga deni, preden ga rabiš, v ledeno vodo, da

polagoma odmrzne. Tako odmrznjen sad se drži še nekaj časa, vendar tudi ne dolgo.

Kako ohraniš kruh svež? Kruh in drugo pecivo ohraniš dolgo sveže, če ga hraniš v pločevinastih posodah ali loncih. Tudi kvas ohraniš več dni, ako ga zaviješ v vlažno voleno krpo in ga postaviš na prostor ki ima 8 stopinj Reomirjeve toplote.

Čiščenje belega krzna. Dobro pšenično moko razgrej v skledici na štedilniku. V tej moki operi belo krzno. Paziti pa moraš, da je moka ves čas vroča. Ko si gotova, iztepi moko in krzno bo kakor novo. Na enak način lahko opereš belo obleko iz tibeta.

Listnica uredništva.

Kojko: Odgovor na dopis v »Straži« z dne 19. XI. smo prejeli. Z zadevo se pa v listu ne moremo več pečati, ker postaja preveč osebna. Obrnite se na pristojno višje oblastvo. Pozdravljeni!

Darovi za poplavljenice.

N. N., Padova 5 L; Mohorjani v Dol. Cerovem 9 L 30 stot.

Darovi.

Za »Alojzijevišče«: Veleč. g. Filip Abram, vikar v Pliskovici, 25 L; veleč. g. Ivan Kodrič, kurat v Opatjemselu, 23 L 75 stot. — Vsem pristrčna hvala!

NAZNANILO.

Na prodaj je mala štacuna v Pevmi št. 175, obstoječa iz nekaj jestvin in štacunske oprave za inventarno vrednost L 1688. Ponudbe naj se vpošljejo podpisane upravitelju konkurzne mase do 15. decembra t. l. Pri njemu so tudi na razpolago vse potrebne informacije.

Matej Primožič.

odvetnik v Gorici, C. Verdi 23 / I.

Enonadstropna nova hišica v Gorici se poceni proda. Naslov po ve uprava »Goriške Straže«.

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, krto, veveric, jazbecov itd. itd.

Prodajam PASTI in POSEBNO MESO za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in ba...

Nihče nima pravice kupovati zame

WALTER WINDSPACH

GORICA - Via Carducci 6 - GORICA

Pozor na izpremenjeni naslov!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suknja.
Blago solidno!

Cene zmerne!

Tradicionalni sejem sv. Andreja

Od 6.-19. decembra 1926 * **v Gorici** * Od 6.-19. decembra 1926

Pojasnila daje „Okrožno fašistovsko udruženje trgovcev na Goriškem“ - Associazione Intercircondariale Fascista dei Commercianti del Goriziano“, Corso Vitt. Em. III. št. 10-I.

KOVAŠKEGA UČENCA za posjedelsko orodje, če mogoče že izučena sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Friderik Podgornik, Vrtovin št. 124 p. Črniče.

NAŠA VINA, dobra, po nizkih cenah, tudi v manjših količinah; marsalo, vermut, grenčice, žganje, vinski jesih itd. prodaja trgovina v ulici Ascoli št. 31 (na vogalu trga Korenj, de Amicis).

Lloyd Sabaud.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Biancamano« 10. 12. 1926.

»Conte Biancamano« 25. 1. 1927.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Conte Verde« 7. 1. 1927.

»Regina d'Italia« 4. 2. 1927.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Re d'Italia« 15. 1. 1927.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE

ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. ja Pikla. Laboratorij otvoren že leta 1918. — Sprejema od 9. do 12. in od 2. 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. —

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

7 GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14

SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4